

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea)

28 noiembrie 2019 *

„Funcție publică – Agenți contractuali – Remunerație – Decizie prin care se refuză acordarea indemnizației de expatriere – Articolul 4 alineatul (1) litera (a) din anexa VII la statut – Servicii efectuate pentru un alt stat – Statut diplomatic – Perioadă de referință de cinci ani”

În cauza T-592/18,

Katarzyna Wywiał-Przada, cu domiciliul în Wezembeek-Oppem (Belgia), reprezentată de S. Orlandi și de T. Martin, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de T. Bohr și de D. Milanowska, în calitate de agenți,

pârâtă,

având ca obiect o cerere întemeiată pe articolul 270 TFUE prin care se solicită anularea deciziei Comisiei din 23 noiembrie 2017 prin care reclamantei i-a fost refuzat beneficiul indemnizației de expatriere,

TRIBUNALUL (Camera a cincea),

compus din domnul D. Gratsias, președinte, și doamnele A. Marcoulli și R. Frendo (raportoare), judecători,

grefier: domnul L. Ramette, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 9 iulie 2019,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

- 1 Reclamanta are cetățenie poloneză. Aceasta a sosit în Belgia la data de 22 septembrie 2010 în urma numirii soțului său drept consilier diplomatic la delegația permanentă a Republicii Polone la Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO).

* Limba de procedură: franceza.

- 2 Începând cu data de 2 iulie 2010, reclamanta a deținut un pașaport diplomatic, emis de Ministerul Afacerilor Externe din Polonia.
- 3 În perioada 7 ianuarie 2011-31 decembrie 2011, reclamanta a exercitat atribuții de secretariat în cadrul reprezentanței permanente a Republicii Polone la Uniunea Europeană.
- 4 În perioada 9 noiembrie 2012-11 ianuarie 2013, ea a moderat grupuri de conversație la Bruxelles (Belgia) pentru o asociație fără scop lucrativ, fiind onorată o notă de cheltuieli cu acest titlu.
- 5 Reclamanta a restituit pașaportul diplomatic și a fost înscrisă în registrul străinilor din Woluwe-Saint-Pierre (Belgia) începând cu data de 7 iunie 2013.
- 6 În perioada 16 iunie 2014-31 decembrie 2015 și ulterior în perioada 4 ianuarie 2016-31 august 2017, reclamanta a fost angajată succesiv de două societăți belgiene în cadrul unor prestări de servicii pentru Comisia Europeană.
- 7 La data de 9 septembrie 2016, soțul reclamantei s-a întors în Polonia la sfârșitul misiunii sale diplomatice. Reclamanta a rămas în Belgia cu fiul lor.
- 8 La data de 1 septembrie 2017, reclamanta a fost recrutată de Comisie ca agent contractual.
- 9 Prin decizia din 23 noiembrie 2017, autoritatea abilitată să încheie contracte de muncă a Comisiei (denumită în continuare „AAIC”) a refuzat reclamantei beneficiul indemnizației de expatriere (denumită în continuare „decizia atacată”).
- 10 Reclamanta a formulat o reclamație împotriva deciziei atacate la 21 februarie 2018. Această reclamație a fost respinsă printr-o decizie a AAIC din 18 iunie 2018, notificată în aceeași zi. Mai întâi, AAIC a determinat „perioada de cinci ani care se încheie cu șase luni înainte de angajarea în muncă” (denumită în continuare „perioadă de referință”) prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din anexa VII la Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”), aplicabil agenților contractuali în temeiul articolelor 21 și 92 din Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene. AAIC a stabilit această perioadă de referință ca fiind cea cuprinsă între 1 martie 2012 și 28 februarie 2017. În continuare, AAIC a justificat respingerea reclamației formulate de reclamantă pentru motivul că ea avea reședința în Belgia de la 22 septembrie 2010, că exercitase acolo activități profesionale și că continuase să locuiască acolo după plecarea soțului său, în septembrie 2016.

Procedura și concluziile părților

- 11 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 28 septembrie 2018, reclamanta a introdus prezenta acțiune.
- 12 Comisia a depus memoriul în apărare la 14 decembrie 2018.
- 13 La 14 februarie 2019, reclamanta a depus replica.
- 14 La 1 aprilie 2019, Comisia a depus duplica.
- 15 La propunerea judecătorei raportoare, Tribunalul (Camera a cincea) a decis deschiderea fazei orale a procedurii și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 89 din Regulamentul de procedură, a adresat părților întrebări scrise, invitându-le să răspundă la acestea în ședință.

- 16 Pledoariile părților și răspunsurile acestora la întrebările scrise și orale adresate de Tribunal au fost ascultate în ședința din 9 iulie 2019.
- 17 Reclamanta solicită Tribunalului:
- anularea deciziei atacate;
 - obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.
- 18 Comisia solicită Tribunalului:
- respingerea acțiunii;
 - obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

În drept

- 19 Reclamanta invocă un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolului 4 alineatul (1) litera (a) din anexa VII la statut. Acesta poate fi împărțit în două aspecte, primul întemeiat pe neluarea în considerare a statutului său diplomatic, iar al doilea pe o eroare în aplicarea noțiunii de reședință obișnuită.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe neluarea în considerare a statutului diplomatic al reclamantei

- 20 Reclamanta arată că a beneficiat de un statut diplomatic, în calitate de soție a unui agent diplomatic, de la 22 septembrie 2010, data sosirii sale în Belgia, până la 16 iunie 2013, dată la care a restituit pașaportul diplomatic. În considerarea acestui statut diplomatic și în temeiul articolului 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță a doua teză din anexa VII la statut, ea susține că ar fi trebuit să beneficieze de neutralizarea acestui interval de timp. Prin efectul acestei neutralizări, perioada de referință ar fi început la 1 mai 2009, într-un moment în care avea reședința și lucra în Polonia și în care nu avea nicio legătură cu Belgia. Or, un agent ar pierde beneficiul indemnizației de expatriere numai dacă a avut reședința obișnuită sau și-a exercitat activitatea profesională principală în țara în care se află locul său de repartizare pe întreaga perioadă de referință. Întrucât situația nu ar fi aceasta, reclamanta apreciază că trebuia să i se acorde indemnizația de expatriere.
- 21 Articolul 4 alineatul (1) din anexa VII la statut prevede:

„Indemnizația de expatriere, egală cu 16 % din valoarea totală a salariului de bază, a alocației pentru locuință și a alocației pentru creșterea copilului plătite funcționarului, se acordă:

(a) funcționarului:

- care nu are și nu a avut niciodată cetățenia statului pe teritoriul căruia se află locul său de repartizare și,
- care, în mod obișnuit, nu a locuit și nu și-a exercitat activitatea profesională principală pe teritoriul european al statului respectiv, în perioada de cinci ani care se încheie cu șase luni înainte de angajarea în muncă. Pentru aplicarea prezentei dispoziții, situațiile ce rezultă din serviciile efectuate pentru un alt stat sau organizație internațională nu se iau în considerare;

- (b) funcționarului care are sau a avut cetățenia statului pe teritoriul căruia este situat locul său de repartizare și care, în perioada de 10 ani care se încheie la angajarea în muncă, a locuit în mod obișnuit în afara teritoriului european al statului respectiv pentru alte motive decât cele legate de exercitarea atribuțiilor în serviciul unui stat sau al unei organizații internaționale.” [traducere neoficială]
- 22 Articolul 4 alineatul (1) litera (a) din anexa VII la statut cuprinde astfel două părți. Prima definește cele două condiții cumulative pe care funcționarul trebuie în principiu să le îndeplinească pentru a beneficia de indemnizația de expatriere: să nu fi avut niciodată cetățenia statului pe teritoriul căruia se află locul său de repartizare și, în mod obișnuit, să nu fi locuit și să nu fi exercitat activitatea profesională principală pe teritoriul european al statului respectiv, în perioada de cinci ani care se încheie cu șase luni înainte de angajarea în muncă; a doua parte prevede, prin excepție de la acest principiu, că situațiile ce rezultă din serviciile efectuate pentru un alt stat sau organizație internațională nu se iau în considerare. Perioadele corespunzătoare acestor servicii sunt astfel neutralizate.
- 23 De altfel, indemnizația de expatriere este refuzată funcționarului sau agentului în cauză în temeiul articolului 4 alineatul (1) litera (a) din anexa VII la statut numai dacă pe întreaga perioadă de referință a avut reședința obișnuită sau și-a exercitat activitatea profesională principală în țara în care se află locul său de repartizare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iunie 2015, Pondichie/Comisia, F-50/14, EU:F:2015:62, punctul 35). Or, în speță, neutralizarea perioadei scurse de la 22 septembrie 2010 la 16 iunie 2013, în care reclamanta a locuit în Belgia sub statut diplomatic în calitate de soție a unui agent diplomatic, ar avea efectul de a devansa începutul perioadei de referință la 6 iunie 2009, iar nu la 1 mai 2009, după cum susține reclamanta, și anume la un moment în care avea reședința și lucra în Polonia și nu avea nicio legătură cu Belgia.
- 24 Prin urmare, este necesară pronunțarea cu privire la aspectul dacă noțiunea de „situații ce rezultă din serviciile efectuate pentru un alt stat”, utilizată la articolul 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță din anexa VII la statut, trebuie interpretată ca acoperind perioada în care reclamanta beneficia de un statut diplomatic în calitate de soție a unui agent diplomatic.
- 25 Neutralizarea perioadei corespunzătoare unei situații ce rezultă din servicii efectuate în statul de repartizare pentru un alt stat sau organizație internațională se explică prin faptul că se prezumă că efectuarea acestor servicii are drept consecință păstrarea unei legături specifice între persoana în cauză și acest alt stat sau această organizație internațională, împiedicând astfel crearea unei legături durabile cu statul de repartizare și, prin urmare, integrarea suficientă a respectivei persoane în societatea din acest din urmă stat (Hotărârea din 13 iulie 2018, Quadri di Cardano/Comisia, T-273/17, EU:T:2018:480, punctul 49).
- 26 Acestea fiind precizate, reclamanta susține că, în calitate sa de soție a unui agent diplomatic, a beneficiat de diferite privilegii și imunități în temeiul Convenției de la Viena cu privire la relațiile diplomatice din 18 aprilie 1961 (denumită în continuare „Convenția de la Viena”). Potrivit reclamantei, acest statut diplomatic împiedică în sine crearea de legături durabile cu țara de repartizare. Acesta ar trebui, prin urmare, calificat ca „situație ce rezultă din serviciile efectuate pentru un alt stat” în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță a doua teză din anexa VII la statut.
- 27 Or, la punctul 14 din Hotărârea din 2 mai 1985, De Angelis/Comisia (246/83, EU:C:1985:165), Curtea a statuat că această dispoziție nu viza decât situațiile ce rezultă din serviciile efectuate de însuși funcționarul care se angajează în muncă și nu poate fi extinsă la altă persoană.
- 28 Cu toate acestea, reclamanta susține că această jurisprudență nu îi este aplicabilă deoarece, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 2 mai 1985, De Angelis/Comisia (246/83, EU:C:1985:165), persoana în cauză, care își însoțise în Belgia soțul, funcționar al Comunității Europene, nu beneficia, în acest temei, de niciun statut diplomatic.

- 29 Cu toate acestea, trebuie să se constate că, în Hotărârea din 2 mai 1985, De Angelis/Comisia (246/83, EU:C:1985:165), Curtea nu a invocat nicidecum această absență a statutului diplomatic pentru a nega persoanei în cauză dreptul la indemnizația de expatriere.
- 30 Este adevărat că, în Hotărârea din 21 iunie 2007, Comisia/Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367, punctele 42 și 43), citată de reclamantă, Curtea a evocat privilegiile, imunitățile și statutul special de care beneficia persoana interesată, pentru a admite că aceasta avea o legătură specifică cu un alt stat, care împiedica integrarea sa în țara de repartizare. Problema care trebuia soluționată în cauza respectivă era însă aceea dacă reclamanta, care lucra la Biroul de legătură al landurilor Republicii Austria, efectua servicii pentru acest stat, fiind astfel legată de acesta. În hotărârea menționată, Curtea a dedus această legătură dintr-o serie de elemente. Primul dintre aceste elemente consta în împrejurarea că personalul unei reprezentanțe permanente trebuie considerat ca aflându-se în serviciul statului membru în cauză și, în consecință, într-o situație de expatriere, în considerarea apartenenței sale la structurile acestei reprezentanțe. Al doilea element consta în faptul că, în ciuda repartizării sale la Biroul de legătură al landurilor, persoana interesată era membru al personalului reprezentanței permanente a Republicii Austria și se supunea autorității ierarhice a ambasadorului austriac, astfel încât trebuia să se considere că aceasta efectua servicii pentru statul austriac. În sfârșit, al treilea element rezulta din faptul că statutul său era același cu acela al celorlalți funcționari aflați la post în cadrul reprezentanței menționate (Hotărârea din 21 iunie 2007, Comisia/Hosman-Chevalier, C-424/05 P, EU:C:2007:367, punctele 41 și 42). Prin urmare, statutul special evocat de Curte la punctul 43 din hotărârea respectivă nu poate fi interpretat ca decurgând numai din privilegiile și imunitățile de care beneficiase persoana interesată. Dimpotrivă, Curtea a pus mai mult accentul pe faptul că aceasta efectuase servicii pentru Republica Austria în cadrul reprezentanței sale permanente.
- 31 În Hotărârea ulterioară din 29 noiembrie 2007, Salvador García/Comisia (C-7/06 P, EU:C:2007:724, punctul 51), de asemenea citată de reclamantă, Curtea a făcut trimitere la Hotărârea din 21 iunie 2007, Comisia/Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367), pentru a aprecia că statutul special al persoanei interesate, în calitate de membru al personalului unei reprezentanțe permanente, se afla la originea legăturii sale specifice cu statul membru în cauză și pentru a aprecia de asemenea că acest statut privilegiat, care i-a permis să beneficieze de diferite privilegii și imunități, reprezenta, prin el însuși, un obstacol în calea creării unei legături durabile cu statul de repartizare și, prin urmare, a integrării sale suficiente în societatea din acest stat. Cu toate acestea, Curtea a precizat la punctul 50 din Hotărârea din 29 noiembrie 2007, Salvador García/Comisia (C-7/06 P, EU:C:2007:724), ținând de asemenea cont de Hotărârea din 21 iunie 2007, Comisia/Hosman-Chevalier (C-424/05 P, EU:C:2007:367), că integrarea funcțională în cadrul reprezentanței permanente constituia un element determinant pentru a aprecia că o persoană recrutată efectuase servicii pentru un alt stat (a se vedea în același sens și Hotărârea din 24 ianuarie 2008, Adam/Comisia, C-211/06 P, EU:C:2008:34, punctul 45).
- 32 În sfârșit, în continuarea Hotărârii din 29 noiembrie 2007, Salvador García/Comisia (C-7/06 P, EU:C:2007:724), Curtea a statuat, în Hotărârea din 24 ianuarie 2008, Adam/Comisia (C-211/06 P, EU:C:2008:34, punctul 49) că, la interpretarea expresiei „servicii efectuate pentru un alt stat”, prevăzută la articolul 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță din anexa VII la statut, numai faptul că serviciile sunt efectuate în cadrul unei reprezentanțe permanente a unui stat, altul decât statul de repartizare, trebuie considerat relevant.
- 33 De aici rezultă că, chiar în jurisprudența citată de reclamantă, singurul element care reprezintă un obstacol în calea creării unei legături cu țara de repartizare este prestarea de servicii într-o situație de integrare funcțională în cadrul unei reprezentanțe diplomatice a unui alt stat sau a unei organizații internaționale.

- 34 Reclamanta obiectează totuși că termenii „situație ce rezultă din serviciile efectuate pentru un alt stat sau organizație internațională” utilizați la articolul 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță a doua teză din anexa VII la statut acoperă alte situații decât cele care decurg exclusiv din exercitarea atribuțiilor pentru un astfel de stat sau o astfel de organizație.
- 35 Jurisprudența este efectiv constantă în sensul că dispoziția menționată nu poate fi limitată numai la persoanele care au făcut parte din personalul unui alt stat decât statul de repartizare sau al unei organizații internaționale, întrucât aceasta vizează toate „situațiile ce rezultă din serviciile efectuate” pentru un astfel de stat sau o astfel de organizație (Hotărârea din 25 octombrie 2005, Salazar Brier/Comisia, T-83/03, EU:T:2005:371, punctul 45, și Hotărârea din 25 octombrie 2005, De Bustamante Tello/Consiliul, T-368/03, EU:T:2005:372, punctul 42). După cum arată reclamanta, această jurisprudență se explică prin împrejurarea că acești termeni au un domeniu de aplicare mai larg decât termenii „exercitarea atribuțiilor”, utilizați la articolul 4 alineatul (1) litera (b) din anexa VII la statut (Hotărârea din 30 martie 1993, Vardakas/Comisia, T-4/92, EU:T:1993:29, punctul 36).
- 36 Rezultă că articolul 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță ultima teză din anexa VII la statut nu se referă numai la cazurile în care persoana interesată se găsește în cadrul unui raport de muncă în sens strict (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 mai 2001, Liaskou/Consiliul, T-60/00, EU:T:2001:129, punctul 50). Totuși, potrivit aceleiași jurisprudențe, noțiunea de „situație ce rezultă din serviciile efectuate pentru un alt stat sau organizație internațională” corespunde numai situațiilor în care serviciul decurge dintr-o legătură juridică directă între persoana interesată și statul sau organizația internațională în cauză, în cadrul unui stagiul sau al unui contract de expert, de exemplu (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 octombrie 2005, Salazar Brier/Comisia, T-83/03, EU:T:2005:371, punctul 45, și Hotărârea din 25 octombrie 2005, De Bustamante Tello/Consiliul, T-368/03, EU:T:2005:372, punctul 42).
- 37 Prin urmare, articolul 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță ultima teză din anexa VII la statut nu poate fi extins la soția unui agent diplomatic care a beneficiat, în această calitate, de anumite privilegii și imunități în temeiul Convenției de la Viena, dar care nu se poate prevala de o asemenea legătură juridică directă. În această privință, Comisia subliniază în mod întemeiat că dreptul reclamantei la un statut diplomatic nu era un drept propriu, ci un drept derivat, destinat să faciliteze viața de familie a agenților diplomatici, pe care îl avea în temeiul funcției soțului său.
- 38 Reclamanta mai arată că, în examinarea gradului său de integrare în Belgia, care, în definitiv, determină acordarea indemnizației de expatriere, nu se poate face abstracție de împrejurarea că, în temeiul Convenției de la Viena și al unei circulare a statului belgian din 15 mai 2014 referitoare la exercitarea unei activități profesionale sau comerciale lucrative de către membrii de carieră ai misiunilor diplomatice sau ai oficiilor consulare sau de către membrii familiilor acestora (denumită în continuare „circulara statului belgian”), ea nu putea exercita nicio activitate profesională în Belgia fără a restitui pașaportul diplomatic și a renunța astfel la statutul diplomatic acordat membrilor familiei unui agent diplomatic.
- 39 Trebuie amintit, în această privință, că noțiunea de expatriere depinde printre altele de situația personală a funcționarului, și anume de gradul său de integrare în statul de repartizare, care rezultă, de exemplu, din exercitarea anterioară a unei activități profesionale în acesta (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 ianuarie 2008, Adam/Comisia, C-211/06 P, EU:C:2008:34, punctul 38, și Hotărârea din 13 iulie 2018, Quadri di Cardano/Comisia, T-273/17, EU:T:2018:480, punctul 44). Prin urmare, imposibilitatea de a exercita o asemenea activitate profesională, dacă ar fi dovedită, ar putea fi un element de natură să contrazică această integrare și să stabilească, *a contrario*, existența unei expatrieri.
- 40 Trebuie totuși să se arate că articolul 42 din Convenția de la Viena prevede că „[a]gentul diplomatic nu va exercita în statul acreditat vreo activitate profesională sau comercială în vederea unui câștig personal” și că nicio dispoziție nu extinde domeniul de aplicare al acestei interdicții asupra membrilor

familiei acestui agent. Prin urmare, spre deosebire de agenții diplomatici, aceștia pot exercita o activitate profesională sau comercială în statul acreditar în cadrul legilor și reglementărilor acestuia și, așadar, după caz, prin intermediul autorizațiilor solicitate oricărui străin cu aceeași cetățenie, precum, de exemplu, un permis de muncă. Totuși, în calitate de cetățean al unui stat membru al Uniunii Europene, reclamanta era chiar exonerată de această obligație. În plus, în ciuda exercitării unei activități profesionale sau comerciale, membrii familiei unui agent diplomatic își păstrează în principiu privilegiile și imunitățile, astfel cum sunt prevăzute și delimitate la articolele 29-36 din convenția menționată, care le sunt aplicabile în temeiul articolului 37 paragraful 1 din aceasta. În fapt, în temeiul articolului 31 paragraful 1 litera (c) din Convenția de la Viena, numai imunitățile de jurisdicție civilă și administrativă sunt ridicate pentru orice acțiune privind o activitate profesională sau comercială. În ceea ce privește imunitatea penală, aceasta nu se ridică în mod anticipat.

- 41 Chiar dacă ulterioară perioadei care ar fi trebuit neutralizată potrivit reclamantei, circulara statului belgian confirmă cele de mai sus.
- 42 Este necesar totodată să se constate, având în vedere tot ceea ce precedă, că, spre deosebire de reclamantă, soțul său nu putea în niciun caz să exercite o activitate profesională sau comercială în Belgia. Astfel, reclamanta și soțul său nu se aflau în aceeași situație juridică.
- 43 Reclamanta invocă și articolul 57 din Convenția de la Viena cu privire la relațiile consulare din 24 aprilie 1963. Cu toate acestea, persoana interesată descrie atribuțiile soțului său ca fiind cele ale unui agent diplomatic, mai precis, ca fiind cele de „consilier la delegația permanentă a Republicii Polone la NATO”. Prin urmare, în absența unor argumente privind modul în care aceste atribuții ar intra sub incidența acestei convenții, aceasta trebuie considerată ca lipsită de relevanță în speță.
- 44 Reclamanta susține de asemenea că nu există nicio explicație pentru ca un agent care exercită în țara de repartizare atribuții pentru un stat sau o organizație internațională să fie mai expatriat decât soțul său, care a locuit de asemenea acolo fără să exercite asemenea atribuții, dar beneficiind în egală măsură de un statut diplomatic.
- 45 După cum s-a arătat deja (punctul 39 de mai sus), noțiunea de expatriere depinde printre altele de gradul de integrare a persoanei interesate în țara de repartizare. Or, dacă se poate prezuma că o persoană păstrează o legătură specifică cu statul său de origine atunci când îl servește în cadrul delegației sau ambasadei sale, iar această situație împiedică crearea unei legături durabile cu țara de repartizare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 iunie 2007, Comisia/Hosman-Chevalier, C-424/05 P, EU:C:2007:367, punctul 38, și Hotărârea din 13 iulie 2018, Quadri di Cardano/Comisia, T-273/17, EU:T:2018:480, punctul 49), situația nu este în mod necesar aceeași pentru soțul său, care nu beneficiază de același mediu profesional dedicat serviciului statului menționat și care dispune, prin urmare, de o gamă mai largă de posibilități de integrare în societatea țării gazdă.
- 46 În sfârșit, reclamanta susține fără succes că, dacă soțul său ar fi fost recrutat de instituțiile Uniunii la aceeași dată ca ea, perioada în care el a beneficiat de un statut diplomatic ar fi fost neutralizată. Astfel, contrar celor susținute de reclamantă, rezultă din punctele 27-37, 40 și 45 de mai sus că ea și soțul său nu se găseau în aceeași situație juridică și factuală.
- 47 În concluzie, expatrierea unei persoane, care conferă dreptul la o indemnizație de expatriere, este independentă de statutul diplomatic de care aceasta beneficiază în temeiul dreptului internațional (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 martie 1993, Vardakas/Comisia, T-4/92, EU:T:1993:29, punctul 40). Această concluzie este *a fortiori* valabilă atunci când, precum reclamanta în speță, persoana menționată beneficiază de statutul respectiv fără a fi membră a personalului unei organizații internaționale sau al reprezentanței unui stat, altul decât statul de repartizare.

- 48 Prin urmare, AAIC nu a încălcat articolul 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță ultima teză din anexa VII la statut prin stabilirea perioadei de referință de la 1 martie 2012 la 28 februarie 2017, fără să o devanseze la 6 iunie 2009.
- 49 În consecință, din tot ceea ce precedă rezultă că primul aspect al motivului reclamantei trebuie respins.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o eroare în aplicarea noțiunii de reședință obișnuită

- 50 Reclamanta pretinde, în subsidiar, că, chiar dacă perioada în care a beneficiat de un statut diplomatic special nu poate fi neutralizată, ea nu a avut, în această perioadă, intenția să confere prezenței sale în Belgia caracterul stabil necesar pentru a se încadra în domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță prima teză din anexa VII la statut. Ea enumeră în acest sens elemente materiale care ar fi tot atâtea indicii ale expatrierii sale.
- 51 În primul rând, reclamanta pretinde că șederea sa în Belgia era indisociabil legată de misiunea diplomatică a soțului său și că prezența sa pe teritoriul belgian avea, din acest motiv, un caracter precar și provizoriu. Acest caracter precar și provizoriu ar fi lăsat fără interes orice încercare de a crea legături durabile cu Belgia.
- 52 Totuși, în măsura în care aplicarea articolului 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță din anexa VII la statut depinde de gradul de integrare a persoanei în cauză în țara de repartizare înainte de angajarea în muncă (punctul 39 de mai sus) și în măsura în care gradul de integrare este independent de statutul diplomatic de care beneficiază în temeiul dreptului internațional (punctul 47 de mai sus), împrejurarea că șederea reclamantei în Belgia își avea originea în misiunea diplomatică a soțului său este, prin ea însăși, lipsită de relevanță.
- 53 În ceea ce privește natura presupus precară și provizorie a șederii menționate, trebuie amintit că îi revine reclamantei obligația de a demonstra că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din anexa VII la statut (a se vedea Hotărârea din 13 iulie 2018, Quadri di Cardano/Comisia, T-273/17, EU:T:2018:480, punctul 51 și jurisprudența citată). Or, faptul că personalul diplomatic trebuie să își schimbe periodic locul de repartizare nu poate conduce la prezumarea unei absențe a integrării. Cu excepția unor împrejurări excepționale, agenții diplomatice rămân la post într-o anumită țară timp de mai mulți ani. În speță, soțul reclamantei a rămas de altfel repartizat la Bruxelles timp de șase ani.
- 54 În al doilea rând, reclamanta invocă natura specială a reședinței sale în Belgia, prin faptul că a fost găzduită, împreună cu familia sa, într-un apartament pus la dispoziția sa de către delegația permanentă a Republicii Polone la NATO, care plătea chiria și facturile aferente consumului de energie.
- 55 Trebuie amintit în acest sens că noțiunea de reședință obișnuită este interpretată în mod constant de jurisprudență ca fiind locul în care persoana în cauză și-a stabilit, cu intenția de a-i conferi un caracter stabil, centrul permanent sau obișnuit al intereselor sale. În plus, noțiunea de reședință implică, independent de elementul strict cantitativ referitor la timpul petrecut de acea persoană pe teritoriul unei țări sau al alteia, pe lângă faptul de a locui fizic într-un anumit loc, intenția de a conferi acestui fapt continuitatea ce rezultă dintr-o deprindere de viață și din desfășurarea unor raporturi sociale normale (Hotărârea din 13 iulie 2018, Quadri di Cardano/Comisia, T-273/17, EU:T:2018:480, punctul 48).
- 56 În speță, trebuie să se constate că reclamanta are reședința în Belgia din 22 septembrie 2010. Împrejurarea că a beneficiat de avantaje materiale constând într-o locuință de serviciu pentru care chiria și consumul de energie erau plătite de delegația permanentă a Republicii Polone la NATO nu poate constitui dovada păstrării unei legături cu țara sa de origine, astfel încât această legătură să

excludă orice integrare în Belgia. Cu alte cuvinte, suportarea acestor costuri de către Republica Polonă nu presupune că această locuință nu putea să fie, în mod stabil, centrul permanent sau obișnuit al intereselor reclamantei în Belgia.

- 57 Această suportare a costurilor nu ar împiedica nici ca reclamanta să stabilească raporturi sociale cu Belgia. Astfel, faptul că, după întoarcerea soțului său în Polonia, reclamanta a rămas în Belgia cu fiul său, pentru ca acesta să își continue școlarizarea constituie un indiciu care atestă o anumită integrare. De asemenea, constituie un indiciu al acestei integrări faptul că, deși era în continuare sub statut diplomatic, reclamanta a colaborat temporar cu o asociație din Bruxelles activă în domeniul formării, participând astfel la rețeaua asociativă din viitoarea sa țară de repartizare.
- 58 În această privință și în al treilea rând, reclamanta susține tocmai că moderarea unor grupuri de conversație nu constituia o activitate profesională în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (a) din anexa VII la statut și că aceasta nu ar putea permite prezumarea voinței sale de a muta în Belgia centrul permanent al intereselor sale. Această activitate ar fi fost foarte limitată și ar fi condus numai la o rambursare a cheltuielilor. În ceea ce privește Comisia, aceasta consideră că era vorba despre o activitate remunerată.
- 59 Cu toate acestea, nu se poate pierde din vedere că o activitate profesională este, desigur, un criteriu obiectiv menționat la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din anexa VII la statut pentru a evalua situația funcționarilor și a agenților nou recrutați (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 februarie 2019 Pozza/Parlamentul, T-216/18, nepublicată, EU:T:2019:118, punctul 25), dar acesta nu figurează decât cu titlu de exemplu (Hotărârea din 21 iunie 2007, Comisia/Hosman-Chevalier, C-424/05 P, EU:C:2007:367, punctul 35, și Hotărârea din 13 iulie 2018, Quadri di Cardano/Comisia, T-273/17, EU:T:2018:480, punctul 44). Prin urmare, contribuția unui funcționar sau a unui agent la activitatea unei structuri asociative în țara repartizării sale viitoare este susceptibilă, în anumite împrejurări, să constituie un indiciu, printre altele, privind integrarea persoanei interesate.
- 60 În al patrulea rând, reclamanta arată că a fost înregistrată în registrele populației din Belgia doar după restituirea pașaportului său diplomatic, la data de 16 iunie 2013.
- 61 Cu toate acestea, deși înscrierea în calitate de rezident într-o comună arată voința persoanei interesate și intenția sa de a stabili centrul stabil și permanent al reședinței și al intereselor sale în locul menționat (Ordonanța din 26 septembrie 2007, Salvador Roldán/Comisia, F-129/06, EU:F:2007:166, punctul 60), această înscriere rămâne un element formal din care nu se poate deduce, în speță, că reclamanta nu avea anterior reședința efectivă în Belgia, în special în împrejurările speței, în care existența acestei reședințe nu este de altfel contestată.
- 62 În al cincilea rând, reclamanta pretinde că, în perioada în care soțul său a exercitat în Belgia funcția de agent de ambasadă, ea a păstrat legături durabile cu Polonia.
- 63 Reclamanta pretinde astfel că a rămas proprietara unui imobil în Polonia și că a păstrat un număr de telefon polonez. Aceasta ar fi menținut chiar o activitate profesională în calitate de profesoară de limbi străine și traducătoare autorizată până în anul 2013 și ar fi continuat să plătească impozite acolo.
- 64 Totuși, faptul de a avea domiciliul fiscal în țara de origine și faptul de a dispune acolo de interese și de bunuri patrimoniale nu permit să se demonstreze că reședința obișnuită a reclamantei se află în această țară (a se vedea în acest sens Ordonanța din 26 septembrie 2007, Salvador Roldán/Comisia, F-129/06, EU:F:2007:166, punctul 59). Această concluzie este cu atât mai mult valabilă atunci când veniturile declarate fiscal în țara de origine rezultă dintr-o activitate profesională exercitată în străinătate. În ședință, reclamanta a arătat tocmai că exercitase din Belgia profesia independentă de traducător autorizat pentru tribunalele poloneze și că în acest temei declarase, pentru anul 2012, un venit profesional de 2 664,64 zlotți polonezi (PLN) (aproximativ 650 de euro). Reclamanta a arătat de asemenea, în ședință, că solicitase radierea sa din registrul comerțului polonez în anul 2014 și că suma

de 54 289,16 PLN (aproximativ 12 700 de euro) declarată pentru acest an reprezenta salariul pe care îl primise în Belgia pentru angajarea sa în acel an la o societate belgiană prestatoare de servicii pentru Comisie.

- 65 Nici împrejurarea că a păstrat un număr de telefon polonez nu permite să se stabilească faptul că reclamanta păstrase centrul intereselor sale în Polonia, cu atât mai mult cu cât, astfel cum reclamanta a precizat în ședință, era vorba de un număr de telefon mobil, care putea fi utilizat, așadar, de pe teritoriul Belgiei.
- 66 În al șaselea rând, reclamanta arată că a lucrat întotdeauna într-un mediu internațional public, mai întâi la reprezentanța permanentă a Republicii Polone la Uniune, de la 7 ianuarie la 31 decembrie 2011, apoi la Comisie, de la 16 iunie 2014 la 31 august 2017. Ea susține că faptul de a fi lucrat astfel într-un mediu internațional și de a nu fi exercitat nicio activitate în sectorul privat ar atenua orice prezumție de integrare în societatea belgiană.
- 67 Totuși, astfel cum admite însăși reclamanta, ea nu a exercitat o activitate profesională în cadrul Comisiei decât prin intermediul a două contracte succesive cu două societăți belgiene care acționau pentru această instituție în cadrul unor prestări de servicii. Or, jurisprudența a exclus din domeniul de aplicare al articolului 4 alineatul (1) litera (a) a doua liniuță ultima teză din anexa VII la statut situațiile triumphiulare în care noul funcționar sau noul agent lucrase, desigur, anterior în cadrul instituțiilor Uniunii, dar pentru societăți private la care era salariat (Hotărârea din 28 februarie 2019, Pozza/Parlamentul, T-216/18, nepublicată, EU:T:2019:118, punctul 51). Astfel, faptul de a fi exercitat o activitate profesională la Comisie în aceste condiții nu poate fi considerat ca un indiciu al unei absențe a integrării reclamantei în Belgia în perioada de referință.
- 68 În ceea ce privește prestările reclamantei în cadrul reprezentanței permanente a Republicii Polone la Uniune, acestea sunt anterioare perioadei de referință. Prin urmare, ele nu puteau avea o influență determinantă asupra aprecierii de către AAIC a aspectului dacă reclamanta se integrase sau nu în Belgia în perioada menționată.
- 69 Având în vedere considerațiile care precedă, al doilea aspect al motivului este nefondat, iar acesta din urmă trebuie respins în ansamblu.
- 70 Prin urmare, este necesar să se respingă acțiunea.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 71 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor Comisiei.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) O obligă pe doamna Katarzyna Wywił-Prządă la plata cheltuielilor de judecată.

Gratsias

Marcoulli

Frendo

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 28 noiembrie 2019.

Semnături